

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 14. września.

Jen. kor. z 12. b. m. przyniosła znowu po długiej przerwie rodzaj półurzędowego oświadczenia ku wyjaśnieniu polityki rządu austriackiego w sprawie polskiej, a powodem tego oświadczenia jest korespondencyja paryska, zawrta w frankfurckiej *Europe* z 10go b. m. Jak bowiem utrzymuje ta korespondencyja, miał książę Metternich zapewniać dawniej rządy francuski, że Austria pójdzie w sprawie polskiej tak daleko, jak zechce Francya, przyczem miał także napomknąć, że rząd ces. austriacki nie uchyliłby się nawet od wojny z Rosyją. Na to więc powiada *Jen. kor.* co następuje: „Jesteśmy spowodowani oświadczyć stanowczo, że ze strony Austrii ani nie robiono zapewnień tego rodzaju, ani też wyrażono się w wspomnianym duchu. Ztąd też wypływa, że gabinet cesarski nie miał powodu zaprzeczać słowom reprezentanta Austrii przy dworze tuileryjskim, co miało nastąpić podług podania paryskiego korespondenta *Europy*. To zaś, co rzeczonny korespondent prawi w dalszym toku swego listu o mniemanych projektach związku niemieckiego względem Polski, nie zasługując zdaniem naszym na żadną uwagę; związek niemiecki nie jest mcarstwem podbijającym.“ — O pracach wydziałowych Rady państwa donosi *Jen. kor.* że 11. b. m. miał posiedzenie wydział konkursowy; na którym uchwalona została większością głosów zasada ugody przymusowej; dnia 12. b. m. zaś obradował wydział finansowy nad budżetem ministerstwa stanu.

W sprawie kandydatury Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana zapewnia telegram angielskiej *Morning Post* z Paryża z 11. b. m., że Arcyksiążę miał już stanowczo przyjąć koronę meksykańską. *Wiener Abendpost* podając tę wiadomość kładzie przy niej znak zapytania, i powiada, że powołuje się w tej sprawie na swoje dawniejsze kilkakrotne oświadczenia.

Poczta z Królestwa Polskiego nie przyniosła dziś nic ważnego. *Dziennik Powsz.* z 9go b. m. donosi tylko, że dnia 7go b. m. z powodu rocznicy koronacyi Ich Mości Cesarstwa była w zamku królewskim recepcya urzędowa, i że nazajutrz po tej recepcyi odjechał Wielki Książę Konstanty z małżonką do Krymu. — Od granicy polskiej piszą do *Jener. Kor.*, że potwierdza się wiadomość o klęsce poniesionej d. 6. b. m. przez Lelewela pod Batorzem niedaleko Janowa. Oprócz Lelewela polegli tam major Krzywicki i dowódca jazdy Wallisz, major Ryłski, tudzież padło czterdziestu kilku ludzi, a rannych było 30. Korpus jednak nie został rozbity, lecz wykonał odwrót pod dowództwem Grekowicza i połączył się z Ostoją i Zakrzewskim. W bitwie tej Polacy mieli przed sobą znacznie przeważające siły rosyjskie, bo 28 rot piechoty z kilku szwadronami jazdy i kilkoma działami. Tym sposobem pochód Lelewela na zachód zakończył się jego zgonem. W obec silnej koncentracyi wojsk rosyjskich w lubelskiem, trudno będzie pomniejszonym korpusom polskim utrzymać się tam dłużej. Może powstańcy będą usiłowali przenieść wojnę znowu w górzyste województwo sandomirskie, gdzie obecnie nie ma żadnego znacniejszego oddziału rosyjskiego.

Perseveranza medyolańska z 11go b. m. dowiaduje się, że podług otrzymanej w Turynie na dniu 10go b. m. urzędowej wiadomości, zgadza się rząd francuzki na żądanie rządu włoskiego względem wydania pięciu brygantów. Zwrócenie ich ma nastąpić u granicy Mont Cenis na tem samym miejscu, gdzie zostali wydani rządowi francuzkiemu.

W Albanii tureckiej zanosi się na nowe zaburzenia. Jak się dowiaduje *Jener. Koresp.*, mieli Arnaucci i Mirydycci wypowiedzieć znowu posłuszeństwo Persyi, i z tego powodu wyprawiono tam cztery bataliony Nizamu.

Zamorską pocztą na Tryest nadeszły wiadomości z Kalkuty z 8., z Singapury z 7. sierpnia, z Batawii z 27., a z Hongkongu z 29. lipca. Na wodach japońskich strzelano na paropływ francuzki i na holenderski okręt wojenny. Odplynął parowiec amerykański, by żądać zadośćuczynienia za zamach na amerykański okręt handlowy. W Nangasaki odkryto spisek na życie konzula angielskiego.

Monarchia Austriacka

Kraków. 12. września. (*Pogłoska o Taczanowskim.* — *Ruchy wojsk rosyjskich.*) Z Krakowa donoszą do *Jen. kor.*, że znowu obiega pogłoska, jakoby bawił w Krakowie dowódca powstańców Taczanowski listami gończemi ścigany za zbrodnię stanu przez sądy pruskie. Władza bezpieczeństwa aresztowała w Krakowie w hotelu Drezdeńskim kilku powstańców, z których jeden uważany jest za Taczanowskiego, ale o skonstatowaniu tożsamości osoby nie pewnego donieść nie można. Piszą z Ulanowa, że wojska rosyjskie koncentrowały się d. 4. i 5. b. m. w Biłgoraju. Cel tej koncentracyi nie jest bliżej wiadomy.

Brody. 10. września. (*Wiadomości z nad granicy rosyjskiej.*) Podczas gdy niektóre dzienniki tutejszo krajowe donoszą o mniemanem powstaniu ludu wiejskiego nad Donem i na Ukrainie podając przytem rozmaite szczegóły o szerzeniu się i wzroście tego powstania, przeciwnie ludzie z tamtych stron przybywający opowiadają, iż najmniejszego śladu nie ma tam rewolucyi, któraby najniższe warstwy rosyjskiej ludności poruszać i posadami społecznego porządku wstrząsać miała. W prawdzie panuje obecnie pewne wzburzenie między cichem zazwyczaj ludem wiejskim w tamtych okolicach, ale tylko na korzyść rządu, który zniósł pańszczyznę a teraz odwołuje się do wdzięczności tego ludu. Wszędzie gdzie rząd wymaga większej czujności, lud wiejski wspiera go usilnie i w sposób częstokroć bardzo dokuczliwy dla mieszkańców działa wspólnie z wojskiem, odbywa strażę, kontroluje podróźnych, przetrząsa ich rzeczy, przegląda paszporty i t. p. Często napotyka się na zgraję chłopów działającą wspólnie z kilkoma wojskowymi. Częstokroć dopuszczają się ci ludzie nadużyć chcąc dać uczuć władzę jaką im dano w ręce. Niedawno zatrzymali niedaleko granicy pocztową karetę, w której siedziało dwóch mężczyzn i jedna kobieta. Było to pod wieczór i podróżni chcieli na noc zdażyć jeszcze do Radziwiłłowa; jednak straż chłopska zatrzymała ich przez noc w lesie, i dopiero nazajutrz rano mogli jechać dalej, gdy pop którymś chłopci nieumiejący czytać zanieśli paszporta podróźnych, oświadczył, że paszporta te są w porządku.

W lesie pod Leszniowem znaleziono w tych dniach dziewięć pak z nabojami a w okolicy Łopatyna aresztowano pewną liczbę młodych ludzi podejrzanych o zamiar przyłączenia się do powstania. W Radziwiłłowie był wczoraj znowu alarm; obawiano się wybuchu rewolucyi, wojsko i chłopstwo było na nogach; dzień jednak przeszedł spokojnie. Wielką sensacyę zrobiła tu dymisyja Maristowskiego policmajstra w Radziwiłłowie, posadzają go o sympatyzowanie z powstaniem. Innego urzędnika uwięziono, jak słychać znaleziono u niego kompromitujące papiery. Liczne aresztacye trwają ciągle. Aresztują po największej części drobną szlachtę, która najwięcej wspiera powstanie i największe czyni ofiary. Rząd rosyjski nałożył na właścicieli ziemskich w gubernii kijowskiej na Podolu i Wołyniu dziesięćprocentowy podatek od dochodu, który w przeciągu trzech dni musi być uiszczony. Wielu obywateli nie jest w stanie ten straszny podatek zapłacić nie mając przy terażniejszych niepokojach prawie żadnego dochodu z dóbr swoich, kredytu także nie ma a dawniejsze zasoby z powodu powstania wyczerpane. W obecnej chwili rzeczywistym jest nieszczęściem być właścicielem dóbr. Chłopi robić nie chcą, pola po większej części leżą ugorem, zbiór zaledwie pokrywa kosztą zasiewu; komitet narodowy żąda znacznych ofiar w pieniądzech, żywności i przyborach, rząd rosyjski zaś żąda dziesiątą część ludzi i pieniędzy, — i trudno upatrzeć końca tego okropnego stanu, który jak zmora ciąży na kraju tamując wszelki obrót, niszcząc majątki i najżywniejsze siły kraju, zadając tem samym najdotkliwszy cios handlowi i przemysłowi.

Wiedeń. 12. września. (*Nowiny dworu.* — *Wiadomości bieżące.*) Najjaśn. Pan udaje się dziś do obozu pod Bruck nad Litawą. — Arcyksiężna *Charlotte*, małżonka Arcyksięcia Ferdynanda Maxymiliana, udała się z Tryestu wprost do Bruxelli. — Owdowiała Królowa neapolitańska zajęła znowu mieszkanie w Weilburgu w pobliżu Baden.

Wielki Książę Konstanty odjechał wczoraj z małżonką, z dziećmi i dworem swoim o godzinie 3ciej z południa osobnym pociągiem północnej kolei do Pesztu, a ztamtąd odpłynie statkiem parowym do Bazias i Gałaczu, gdzie oczekiwać go będzie parostatek rosyjski. Przed odjazdem o godzinie 1szej był W. Książę na śniadaniu w burgu, przyczem były obecne także Jej Mości Cesarzowa i W. Księżna. Na cześć Cesarza Alexandra, którego imieniny przypadały wczoraj, było zrana nabożeństwo w kaplicy rosyjskiej, na którym byli obecni prócz W. Księcia c. k. marszałek nadworny hr. Kuefstein, pierwszy ochmistrz dworu Jego Mości Cesarza książę Karol Liechtenstein, fml. hr. Grünne, fml. Hess i kilku innych generałów, między tymi fml. hr. Paar, któremu polecił Cesarz towarzyszyć W. Księciu w dalszej podróży aż do Bazias.

(*Audycencyja słoweńskiej deputacyi u Cesarza.*) Najjaśn. Pan przyjmował przedwczoraj o godzinie 11tej zrana deputacyę „Maticy słoweńskiej“. Przewodniczący tej deputacyi biskup Moyses miał zaszczyt dziękować Jego Ces. Mości za udzieloną stowarzyszeniu kwotę 100 zł., przyczem wyraził się między innymi temi słowy: „Lud słowacki, obudzony do radośnej świadomości życia potężnym słowem monarшем, spodziewa się z pewnością w dalszym swoim miłym Bogu rozwoju szczęśliwie postępować, ale także gorliwym dopełnianiem ojcowskich zamiarów Waszej c. k. Apost. Mości, mianowicie w duchu wydanego na dniu 20. października 1860 najjaśniej dyplomu i najwyższego patentu z 26. lutego 1861, przy-

czyniąc się jako żywy i gorliwy czynnik do wewnętrznego i zewnętrznego wzmocnienia całej monarchii, a tem samem także do podniesienia blasku świetnego tronu Waszej c. k. Apost. Mości.“ — Najjaśn. Pan odpowiedział na to: „Miło Mi widzieć Was znowu u siebie i słyszeć z ust Waszych wyrazy wdzięczności i przywiązania literackiego stowarzyszenia „Słoweńskiej Matcy“. Cieszy Mnie to tem bardziej, iż pierwsze zgromadzenie odbyło się z tak wzorowym porządkiem i rzeczywistym entuzjazmem, jako też z powszechnym objawem wierności dla Mnie. Spodziewam się, że wierny lud słowacki przy odpowiednem konstytucyjnym, ściślejszem połączeniu się Mojego Królestwa węgierskiego z całą monarchią okaże się równie czynnym i gorliwym. Ja zaś nieomieszkać i nadal osłaniać Moją opieką wierny lud słowacki. Powtarzam więc jeszcze raz, że Mnie to uradowało. Powiedźcie to współziomkom Waszym.“

(*Z rady państwa.*) Na posiedzeniach izby deputowanych mających się rozpocząć od 15go b. m. wziętą będzie najprzód pod obradę sprawa posła Rogawskiego, co potrwa zapewne do końca tygodnia. Tymczasem projekta ustaw o zamieszkanym prawem, i o stowarzyszeniach będą przygotowane do wzięcia pod obradę na posiedzeniu plenarnem. Co do obrady nad budżetem, referata wydziału finansowego będą izbie pojedynczo przedkładane dla przyspieszenia prac. Projekt ustawy o upadłościach handlowych ma przyjść pod obradę już w pierwszych dniach października.

Obrady wydziału finansowego potrwać jeszcze 5 do 6 tygodni. (*J. E. Nuncyusz Apostolski w Wiedniu.*) Jego Ekscelencya nowo mianowany i już w Wiedniu obecny Msgr. Mariano Falcinelli Antoniaci z zakonu Benedyktynów z Monte Cassino, był poprzednio apostolskim internuncyuszem, i nadzwyczajnym posłem w Rio Janeiro, gdzie przez 5 lat pobytu pozyskał powszechną życzliwość i najwyższy szacunek. Dzienniki w Rio Janeiro donoszą o wyjeździe Jego Ekscelencyi d. 25. czerwca b. r. wystawiają jego pojednawczy charakter, szczerą jego zamiarów, liberalny sposób myślenia, powagę i uszanowanie jakie pozyskał w ciele dyplomatycznym, i pod noszą jego kapłańską gorliwość, zwiedzenie klasztorów, zakładów naukowych, szpitali i więzień, i jednogłośnie ubolewają nad stratą, którą Brazylia poniosła przez mianowanie go nuncyuszem w Wiedniu.

Gazeta wiedeńska zamieściła artykuł następujący: „Pękła już lśniąca bańka mydlana rosyjsko-prusko-francuzkiego przymierza, znika też w półurzędowych dziennikach francuzkich udana przychylność do Rosyi, zamilkły również wiadomości o reformach rosyjskich. Co do tych ostatnich *Journal de St. Petersburg* podał wiadomości, które nie zostawiają do życzenia. Rząd rosyjski uważał: zdaje się, jako obmwę lub obrazę, że go posadzano o liberalniejszy kierunek wewnętrznej polityki. Bez wątpienia dzienniki francuzkie będą się spieszyć z zdmuchywaniem domków karcianych, które wystawiły. *La France*, która już wymieniała osobne sejmy rosyjskie, i prawie skreślała ich atrybucye, zmieniła już ton swój, w podobny zaś sposób przemawia i *Constitutionnel*. Zaprzecza on najprzód owym dziennikom, które zapowiadały zmianę polityki francuzkiej w sprawie polskiej, i twierdziły, iż Francya obrażona tem, co w Frankfurcie działo się, odstąpiła gabinetu wiedeńskiego, łącząc się z Prusami i Rosyą. Rządy rozsądne nie znają podobnej gwałtownej zmiany, lecz trzymają się stale raz wytkniętej drogi, jeżeli ta jest drogą lojalności i umiarkowania. Zaufanie, które się zyskuje podobnym postępowaniem, nie może być bezskutecznym; nie trzeba więc poświęcać dawnych sympatyj dla zyskania nowych. Nie zmieniając przyjacielskich swych stosunków z Anglią i Austryą, gabinet tuilleryjski stara się ciągle za pomocą przyjacielskich stosunków z innemi mocarstwami o załatwienie wielkich spraw, które Europę zajmują.“

(*W sprawie zwracania należności stemplowej za skonfiskowane dzienniki*) donosi *Presse*: Z powodu zapytania, czy rozstrzygnięcie pretensyj względem zwrotu należności stemplowych za skonfiskowane i przeto nierozdane egzemplarze pisma peryodycznego, należy do władzy celnej, oświadcza rozporządzenie ministerjalne z 29. z. m., że o zwrot ten powinien poszkodowany podług §. 10 ustawy prasowej z 17. grudnia r. z. wraz z pretensyą o wynagrodzenie wszelkiej innej szkody sądowicie się zgłosić, i że przeto władza celna nie ma uwzględniać pretensyj wnoszonych względem wynagrodzenia.

Włochy.

(*Różne wiadomości.*) Pomimo silnych środków jakich rząd piemoncki użył gwoli stłumienia „Camorry“ w Neapolitańskim, grasuje ona tamże bardziej niż kiedykolwiek, i wyciska na ludności częste datki pieniężne. — Opór przeciwko służbie wojskowej piemonckiej staje się coraz więcej stanowczym. Z dzielnicy San Fernando, jednej z dwunastu dzielnic Neapolu jest przeszło 200 zbiegów rekrutacyjnych.

Więzienia w neapolitańskim okazują się za szczupłe w obec ciągłych uwień. *Popolo d' Italia* donosi, iż ze względu na takowe przepełnienie więzień, 500 więźniów na teraz transportowani być mają na jedną z wysp w zatoce genueńskiej, później zaś wysłani być mają do jednej z zamorskich kolonij karnych (do jakiej? czy do Kaienn? p. R.)

Bezpieczeństwo publiczne ciągle jest najmocniej zagrożone tak w Neapolitańskim jak w Sycylii. Rozboje, uprowadzenia osób, kilkogodzinne zaleganie gościńców gwoli rozbojów, walki wojska piemonckiego z silnemi kupami bandytów, są na porządku dziennym.

Z Rawenny piszą do *Jener. Kor. austr.*, że książe Carignan pod czas bytności swej w teatrze, ormalnie wygwizdany został i w ogóle przez ludność nader oziębło przyjmowany był. Z tego powodu rząd piemoncki usunął z posady prefekta, kawalera Feraldo. Do usunięcia tego przyczyni się także konsul francuzki w Ankonie, pod którego oknami podzucono nie dawno bombę Orsiniego. Feraldo był nader lubiony i popularny i głównie się przyczynił do zniesienia bandy Altiniego która przez długi czas okolicy Rawenny niepokoiła.

Dziennik *l'Italie* donosi o śmierci Józefa Lafariny, wiceprezesa izby deputowanych i prezesa stowarzyszenia narodowego. Był on jednym z najruchliwszych rewolucjonistów, należał do wszystkich spisków i zaburzeń na włoskim półwyspie. W młodości był jednym z najgorliwszych stronników Mazziniego: później przeszedł do Cavoura i wspólnie z nim wspierał usilnie wyprawę Garibaldiego do Sycylii. Gazeta urzędowa turyńska poświęciła jego pamięci bardzo pochlebny artykuł.

Niemcy.

Berlin, 8. września. (*Kongres statystyczny w Berlinie. — Wyjazd Królowej angielskiej z Norwimergu. — Różne wiadomości.*) Wczoraj o godzinie 2giej z południa członkowie kongresu statystycznego w tym roku w Berlinie posiedzenia swe odbywającego zebraли się w okrągłej sali królewskiego pałacu, i ustawili się tam według narodowości, tak, iż początek robili Amerykanie, po których następowali Badeńczycy, Bawary Belgi itp. Na samym końcu stali Prusacy.

Król Jego Mość wstąpił do sali o kwadrans na trzecią, powitał zgromadzenie złożone z 360 do 400 osób i przemówił słowa następujące:

„Zebrani ostatni raz w Londynie postanowiliście Panowie odbyć najbliższe posiedzenie wasze w Berlinie.“

„Rząd mój chętnie się zgodził na takowe postanowienie i serdecznie witam Was w stolicy mojej.“

„Minister mój spraw wewnętrznych wspominał wam już Panowie, iż Monarchowie pruscy od dawna przejęci byli ważnością i znaczeniem statystyki. Ja sam mocno się nią zajmuję; jest to nauka praktyczna i kongresu wasze Panowie właśnie dlatego, iż odpowiadają praktycznej potrzebie, zasługują na wielką uwagę i silne poparcie.“

„Zadania, które was tym razem zajmować będą, są zaiste liczne i wielkie mają znaczenie: wynagać one będą zupełnego poświęcenia się waszego. Z przyjemnością i z żywym interesowaniem się baczyć na nie i cieszyć się będą, jeżeli, jak spodziewać się można, i dla państwa pruskiego korzystnymi się okażą.“

Następnie Jego królewska Mość oświadczyć raczył, iż gdy wielu z obcych języka niemieckiego może nie świadomi, przeto słowo wyrzeczone, po francuzku powtórzy: Stało się to przy wynurzeniu głębokiego uczucia wdzięczności przez obcych, których wdzięczność tak łaskawa mocno ucieszyła.

Król następnie kazał sobie przedstawić około 50 osób z zebranego zgromadzenia, mówił z nimi obszernie a w końcu z ust p. Queteleta z Brukseli przyjął podziękowanie obecnych za łaskawe przyjęcie. Przy trzechkrotnych okrzykach „niech żyje“ Król o godzinie trzeciej salę okrągłą opuścił.

Królowa angielska wyjechała w dniu 7. b. m. wieczorem z Koberga. Mówią, iż Jej królewska Mość poleciła ażeby pomnik księcia Alberta w przyszłym roku w Kobergu wystawiony był.

Według telegramu z Berlina z dnia 11. września, *Berlińska powszechna gazeta* zamieściła list otwarty hr. Szwerina z ustępem następującym: Chociaż wszystkie stronnictwa w Prusiech zgadzają się na odrzucenie projektu reformy austriackiego, to jednak nie kwestya reformy lecz jedynie konstytucya i wewnętrzna organizacya, wpływać mogą na stanowisko stronnictw i na stosunek ich do rządu.

Rosya.

Petersburg, 5. września. (*Pobór odłożony. — Doniesienia z Kaukazu.*) Z rozkazu cesarskiego odłożony został pobór rekrutów w gubernii Mińskiej do czasu ostatecznego wytopienia wszystkich małych band rozbojniczych, które się jeszcze w tej prowincyi zachodzą, a w guberniach Witebskiej i Mohilewskiej do 27. stycznia 1864.

Kaukas wlicza szereg walk stoczonych w obwodzie Kuban z ludami górskimi. Walki te staczano jak zwykle przy rekonesansach, budowie dróg, zakładami stacyi i t. p. Nieprzyjacieli osiągnął swój cel o tyle, że zniszczywszy dokonane prace, utrudził wojsko, i zyskał czas do wzmocnienia się. Zburzono wprawdzie wielką liczbę autów, lecz mieszkający pokryli się w niedostępne miejsca. Widać ze wszystkiego, że Kaukaz nie prędko będzie można uważać jako zdobytą i uspokojoną prowincyę rosyjską.

Kronika.

(Pożar.) W nocy z 13. na 14. z. m. powstał pożar w Dobrosinie w obwodzie zółkiewskim, w stodole włościanina Fedka H. i prócz niej zgorzały budynki mieszkalne i gospodarskie trzech włościan tamtejszych. Ogień miał być podłożony.

(Karol Cieszewski), były redaktor „Czytelnia dla młodzieży“, który za artykuł w temże piśmie (odtąd zakazanem) umieszczony, a zawierający istotę

zbrodni stanu, skazany był na rok ciężkiego więzienia, w lipcu r. b. zaczął karę odsiadywać, został dn. 7. b. m. w skutek najwyższej łaski wypuszczony z więzienia i uwolniony od reszty kary.

(Nowa metoda uczenia głuchoniemych.) Nauka postępująca tak wielkimi krokami i tak głęboko zmieniająca w obecnym wieku rzeczy tego świata, wstrzymuje się nieraz bezsilna w obec wydziedziczonych od natury. Jednakże i tam ludzkość nie wyrzekła jeszcze ostatniego słowa i ciągle wyszukuje sposobów złagodzenia ich położenia. Od dawna potwórzono ochronę i instytucje dla głuchoniemych, bo społeczeństwo zrozumiało, że należało tam ocalić umysł, dać im życie materialne i umysłowe. Obecnie myślą o rozszerzeniu tego ich życia umysłowego, co weale nie zmniejsza zasług ludzi, którzy oświecili swe umiemy, naukę i geniusz, dla istot tak godnych współczucia. Od kilku lat pozwzięto myśl, że daleko korzystniejszemu było, zamiast gromadzenia głuchoniemych w wyłącznych, dla nich przeznaczonych zakładach naukowych, od dzieciństwa łączyć się z innymi dziećmi, że wspólność zabaw i zajęć zmniejszy w nich poczucie swej niższości, rozpedzi w części smutek sprawiany przez odosobnienie i nada więcej żywości ich umysłowi. Doświadczenie w tym względzie robione były w Paryżu w ochronie Fenelona, a rezultaty były bardzo pom. słne. Dzieci z ochronki prędko przyzwyczały się do nowy na palcach i zapoznały głuchoniemych ze stosunkiem wyrazów do rzeczy. Głuchoniemi poczynili wyraźnie znaczne postępy i stan ich moralny znacznie się polepszył. Obecnie p. Gosselin. stenograf tranzjński go ciała prawodawczego, z natury swych obowiązków powodowany do bad nia wszystkich, co się tyczy wyrażania słów przez znaki, poświęcił głuchoniemym rezultaty swego doświadczenia i spostrzeżeń. Uczucia, jakie powodowały p. Gosselin, jego chwalebne usiłowania i zajęcie, jakie wzbudza ta kwestya skłaniają do poznania zasad jego metody. Za podstawę swej metody p. Gosselin przyjął łączenie głuchoniemych od najmłodszych lat z innymi dziećmi. Dalej uniemiał on, że można było skodrzyścić z wrodzonego u dzieci usłobienia do n. śladowania i wymyślił mowę na migi, w której gesta odpowiadając dźwiękom, utworzyłyby wspólny język dla dzieci mówiących i dla głuchoniemych. Tak na przykład, wspólnie uczy on dzieci liter i odpowiadających im gestów. Z s. stemu p. Gosselin wynikałoby, że wspólny język i zamiataa myśl łączyłyby dzieci mówiące z głuchoniemymi i jedne uczyłyby drugich. Uczucie niższości zupełnie znikłoby u głuchoniemych; umysł ich, w miarę wzro tu rozszerzyłby granic badań przez łatwość z ich strony zadawania pytań, tak iż przysposabiali się do stania się użytecznymi ludźmi. Nieraz, bardzo znakomici ludzie, posiadający wysoka naukę i wzniosły umysł, byli wszakże pozbawieni słuchu lub mowy; lecz są to wyjątki, a szlachetne usiłowania ludzi silnych przekonań pragnących wnieść poziom społeczny i moralny wszystkich głuchoniemych zasługuje na szczerze uznanie. Niejaki p. Delapalme, filantrop, przyłączył się do usiłowań p. Gosselin, dając możność kształcenia za pomocą metody p. Gosselin 100 dzieci w ochronie Fenelona. Cechą naszego wieku jest, że nie tylko projektują się teorie mające ludzkość na celu, ale jeszcze, że się wykonywają.

szkodliwie na rozwój handlu temi artykułami a nawet kupeców wprawił w złe położenie, bo znaczniejsze transporta były już w dworcach kolei w Krakowie i we Lwowie przygotowane do wywozu, temczasem musiano je wyładować i oddać właścicielom do dyspozycji.

Wykaz rezultatu

przedsięwziętego w miesiącu sierpniu 1863 roku, przez urząd targowy u tutejszych piekarzy, ważenia, i rewizji pieczywa.

Imiona i nazwiska	Miejsce sprzedaży	pieczywo zwykłe		bułki		chleb bi.ły		chleb razowy	
		c. lut.		c. lut.		pszenny żytni		pszenny żytni	
		e.	lut.	e.	lut.	e.	lut.	e.	lut.
Maciej Golebiowski . . .	p. rat. m. w. m. m. m. m. m. m. m. m. m. m. m. m. m.	1	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Józef Friedrich . . .		1	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Jan Schulz . . .		1	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Walentyń Hillich . . .		1	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Józef Włoszyński . . .		127 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 7/8
Gregorz Engel . . .		14	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 8/8
Lukasz Mrzech . . .		88	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Edward Kröner . . .		112	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Jan Müller . . .		340 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Henryk Friedrich . . .		11 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Jan Kozyrski . . .		208 m.	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Karol Hanak . . .		8 1	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Hipolit Daszkiewicz . . .		213 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Piotr Wojcieki . . .		355 m	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Marcin Müller . . .		175 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2
Robert Doma . . .	214 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2	
Wacław Merwart . . .	2 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2	
Franciszek Smoliński . . .	2 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2	
Krzysztof Hillich . . .	106 2	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2	
Klemens Bek . . .	48 m.	1 1/2	1	1 3/4	1	1 5/8	1	1 1/2	
Soma . . .		17	21	19	58	11	51	20	109
przeciętne w sierpniu 1863 . . .		1 1/2	1 3/4	1 4/4	1 5/8	1 8	1 1 1/2		
lipcu 1863 . . .		1 1/2	1 3/4	1 3/4	1 5	1 7	1 10 1/2		
a zatem w podn. szeniu sie . . .		1/4	1/4	1/4	1/2	1	1 3/4		
spadaniu . . .									

Brzeżany, 4. września. W drugiej połowie z. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów:

Miejsce targu:							
Brzeżan	Bursztyn	Bóbrka	Chodorów	Przemyski	Podhajce	waluta austriacka	
						zr cen.	zr cen.
Mec pszenicy . . .	2 72	2 75	3	3	3	2 50	
" żyta . . .	1 35	1 40	1 50	1 60	1 50	1 20	
" jęczmienia . . .	1 7	1 10	1 40	1 20	1 10	90	
" owsa . . .	78	70	1	1	1 10	80	
" hreczki . . .	1 59	1 60	1 50	1 70	2	1 50	
" kukurudzy . . .		1 80	2 40			1 50	
" ziemniaków . . .	65	60	60		80	70	
Cetnar siana . . .	1 30	70	1 50	1 25	80	1 50	
" wełny . . .							
" nasienia koniezu . . .							
Sąg drzewa twardego . . .	4 50	6	7	5 20	6	6 72	
" " miękkiego . . .	3 50	5	6	4 10	4		
Funt mięsa wołowego . . .	12	12	12	11	14	11	
Mas okowity . . .	85	38	35	47	50	34	

Ostatnia poczta.

Hermansztad, 12. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmiku krajowego był obecny komisarz królewski i oznajmił o najwyższem zamianowaniu Groisza prezydentem, Alduleanusa i Kirchnera wiceprezydentami, którzy następnie złożyli przyrzeczenie. Prezydenci zajmują miejsca i następuje odczyt najwyższego reskryptu względem adresu sejmiku krajowego (przy kilkakrotnych okrzykach.) Biskup Schaguna proponuje odnośnie do reskryptu przyjąć dyplom z października, i patent z lutego między ustawy krajowe; wnosi, aby były wydział do adresu przedłożył jak najspieszniej odnośny projekt ustawy. Wniosek Schaguny przyjęty.

Tryest, 12. września. Dziś otwarto uroczyste w gmachu giełdy, wystawę płodów rolniczych i ziemioplodów kraju nadbrzeżnego, Dalmacyi i Fiumy w obecności namiestnika p. Kellersperga.

Berlin, 12. września. Kongres statystyczny załatwił wszystkie swoje prace z wyjątkiem „kas oszczędności.“ Szemenow, Arila i Farr w imieniu delegatów składali podziękowanie Królowi, hrabiemu Eulenburg i doktorowi Engel. Wybór miejsca na przyszłe zebranie kongresu zostawiono biurowi, proponowano: Berne, Turyn i Petersburg. O godzinie 1. Eulenburg zamknął kongres krótką przemową.

Berlin, 12. września. Dzisiejsza *Kreuztg.* donosi: Odpowiedź Prus na zbiorową odezwę książąt niemieckich, nie będzie ogólną, lecz ma być doręczona osobno każdemu z książąt, którzy pomienioną odezwę podpisali. Oprócz powodów odrzucenia planów austriackich, trudno aby zawierała co innego, a mianowicie jakoś wnioski przeciwnie.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Wów, 12. września. Handel zbożowy w ubiegłym tygodniu szedł podobnie jak w poprzednim. Ceny spadają ciągle, a jeżeli się gdzie podniosły, to tylko z przyczyn miejscowych. Przybyli z Węgier spekulanci, ale powrócili nie nie sprawiwszy, bo odstreczyli ich zbyt wysokie ceny frachtu na naszych kolejach żelaznych. Handlarze z Morawii poszukują kukurudzy, i zakupiwszy pewna ilość w Czerniowcach, prowadzą do Ołomuńca. Na kolej pewna ilość w ubiegłym tygodniu ani 100 cetnarów. Wielkie zakupy ze strony austriackiego instytutu kredytowego w Węgrzech i Austrii, wpłynęły na podniesienie się cen tamże od 15 do 20 c. na mierzycy. Wspominamy o tem, ponieważ w Galicyi prawie wszędzie nie mniemano, że austriacki instytut kredytowy będzie robił tu wielkie zakupy za pośrednictwem swych filii.

Niskie ceny zboża ułatwiają handel spirytusem, a ulepszone przyrzady do zacieru stawiają większą część naszych producentów w możności prowadzić fabrykę nawet w tym czasie w którym ją najeźściej wstrzymywano. W ostatnich 3 dniach oddano na kolej we Lwowie 2300 cetnarów przeznaczonych do Wiednia, Weisskirchen i Brodki. Zapowiadają jeszcze większe transporta tego artykułu. Dla instytutu kredytowego nadeszły wczoraj dwa większe transporta spirytusu, co dowodzi, że instytut ten ma także zlecenia do zakupu spirytusu.

Dowóz wełny jest znaczny, i jak się zdaje powiększy się jeszcze w tym tygodniu. Z wyjątkiem małych transportów do Berna, prawie wszystko idzie do Wrocławia. Dnia 7. i 9. września oddano na kolej Karola Ludwika 297.219 funtów celnych.

Zmniejszył się przywóz cukru z Prus, ale w przeszłą niedzielę nadeszło z Wrocławia 13 heczek, i spodziewają się nowych transportów licząc na woły przewóz przez granicę rosyjską.

W znacznej ilości sprowadzone tu manufakta z Berna idą dalej na wschód, mianowicie do Stanisławowa i Czerniowiec. Do Rosyi dla rozruchów w Polsce nie odchodzi.

Wywóz bydła rzeźnego w tym tygodniu był normalny, 591 sztuk transportowano do Lipnika i Florisdorf. Próby handlarzy Galicyjskich w transportowaniu wołów do Tryestu powiodły się pierwszą razą, ale straty za drugą razą doznane, tem dotkliwiej uczuć się dały.

Na targ Tarnowski wysłano zład jeszcze 11 koni, a doniesienia telegraficzne o przybyciu kupeców z Wiednia, spowodowały kilku handlarzy tutejszych do nowych transportów.

Świeży zakaz rządu pruskiego co do przywozu włosienią, skór, pierza i szczeci z Galicyi i z Królestwa Polskiego wpłynął

